

CUVÂNT ÎNAINTE

LA CĂRȚILE CARE SĂ ZIC APOCRIFA

ărțile Sfintei Scripturi, unele, să zic proto-canonicești, adecă ceale în locul cel dintâiu canonicești. Altele să zic deutero-canonicești, ca cum am zice întru al doilea loc canonicești. Cărțile ceale proto-canonicești sânt acealea care în catastihul cărților Sfintei Scripturi la jidovi pururea au fost. Și niciodată, nici o îndoială despre aceale cărți nu au fost, ca cum acealea nu ar fi ale Sfintei Scripturii, ceii de Dumnezeu însuflate. Iară ceale deutero-canonicești sânt cărțile acealea ale Sfintei Scripturi, care în catastihul cărților Scripturii, la jidovi, acum nu să află și pentru aceaea mulți au avut îndoială. Oare aceaste cărți dumnezeiești și parte a Sfintei Scripturi sânt, și pentru aceaea le-au zis Apocrifa, care cuvânt elinesc însemnează „acoperit”, „ascuns”, pentru că au fost ascuns și acoperit, sau neștiut. Oare parte a Sfintei Scripturi sânt aceastea, până ce mai târziu s-au descoperit și s-au aflat adevărul lucrului acestuia? Așa sânt în Testamântul cel Vechiu cărțile aceastea: Tovit, Iudit, Varuh, Cartea trimisă a lui Ieremie, Cântarea celor trei sfinți coconi, Înțelepciunea lui Solomon, Înțelepciunea lui Iisus Sirah, Istoriia Susanei, a lui Vil și a bălaorului, și a Macaveilor, Cartea 1 și 2, și Rugăciunea lui Manase.

De aceaste cărți, oare sânt canonicești? Odinioară au fost îndoială în besearică, iară acum nici o îndoială mai mult nu easte, macar de să și pun în Biblie, supt nume de Apocrifa. Că dintru aceaste cărți mulți sfinți părinți aduc mărturii ca din Sfânta Scriptură.

S. Ioan Zlatoust, în Proteoria la S. Scriptură, Înțelepciunea lui Sirah, S. Nichifor, Patriiarhul Țarigradului, pre Varuh întră cărțile ceale fără de îndoială canonicești numără. Mai pre urmă, toată îndoiala despre cărțile aceastea o au rădicat besearica, când au rânduit ca în besearică, împreună cu ceaealaltă Scriptură, de carea nici odinioară îndoială nu au fost, și aceaste cărți să se cetească. Așa easte Cântarea celor trei coconi, Rugăciunea lui Manase, care, ca și Psalmii, despre carii nici o îndoială nu easte în besearică, să cetesc; Înțelepciunea lui Solomon și Prorociaa lui Varuh, din care cărți în besearică să cetesc Parimii. Așa, aceaste cărți în numărul cărților Sfintei Scripturi le pune și le cinsteaște și Besearica Apusului, carea și săborniceaște au hotărât că aceaste cărți sânt de Dumnezeu însuflate și parte a Sfintei Scripturi.

Sânt încă apocrife unele cărți de care și acum easte îndoială și, măcar de să pun în Biblie, parte de a Sfintei Scripturi nu sânt, nici dumnezeiești nu să țin. Așa easte: Psalmul 151, „Mic am fost întră frații miei”, Cartea 3 a lui Esdra, a treia și a patra a Macaveilor; aceaste cărți de la besearică nu sânt priimate întră ceale dumnezeiești, care să zic cărți de Dumnezeu însuflate. Ci mai deosebi aceasta să va arăta la începutul fieștecării cărți, care la rândul lor să vor pune.

CARTEA LUI TOVIT

Cuvânt înainte

artea lui Tovit nu easte în canonul jidovilor, ci easte în canonul besearicii, a căriia puteare nu easte mai mică decât a sinagoghei ceii mari, carea după robia Vavilonului au pus în rând sfintele cărți și, precum foarte aseamenea adevărului să veade, prin Esdra au făcut aceasta, carele

slovele ceale vechi ale jidovilor cu ceale haldeiești le-au schimbat, pentru că cu acestea jidovii s-au fost obicinuit. Iară aceasta nu s-au făcut fără de putearea sinagogăi ceii mari, carea, după ce au văzut acest lucru, l-au întărit. De unde Iosif, Cartea 1, Asupra lui Apion, mărturisește cum că doazeci și doao de cărți sânt care cuprind toată pomenirea vremii trecute, de la vremile lui Moisi până la vremile lui Artaxerx. Aceaste cărți jidovii le țin sfinte; iară de la vreamea aceasta ceale ce s-au întâmplat s-au scris, dară nu au acea credință carea ceale mai dinainte.

Nici e minune, căci Cartea lui Tovit, înainte de vremile acestea haldeiaște scrise, n-au venit în mâinile lui Esdra; că abia au putut fi ca Esdra, într-aceale foarte greale vremi, măcar cât de nevoitoriu și de învățat au fost, să culeagă toate istoriile și scrisorile ceale vechi ale neamului său de la oamenii norodului său, care, după ce el au făcut și au închiat canonul, nu au avut loc de la alții să se puie, precum prealuminatul Uetie, în Arătarea evanghelicească, mai pre larg arată. Și tot această carte întră Sfintele Scripturi o pun jidovii, cum mărturisește Ieronim, cel ce din limba haldeiască în limba latinească o au tălmăcit, ajutându-să cu un jidov, carele amândoao limbile foarte bine le știa. Și cea mai mare parte a S. S. Părinți pune această carte întră cărțile ceale canonicești, ca: Ireneu, Cartea 1, cap 34; Inochentie, 1, în Cartea cătră Exuperie; Amvrosie, în cartea carea de Tovit o au scris, unde pre Tovit proroc îl numeaște; Augustin, Cartea 1, De învățătura creștinească, cap 8; Ghelasie, în Decretumul de cărțile canonicești, Săborul 3 de la Cartaghen, Ilarie, Zlatoust, pre carii îi numeaște Serarie în Prolog. Aceasta cu adevărat easte cum că ceale doaosprăzeace capete mai dintâiu de amândoi Tovitii au fost scrise, de vreame ce acela era obiceiul jidovilor ca lucrurile sale să le scrie. După aceea, nici o îndoială nu poate fi, că, amândoi, ei nu au ascultat de porunca îngerului, cap 12, stih 21, unde așa zice: „Scrieți în carte ceale ce s-au întâmplat”. Tovit grăiaște în fața sa după tălmăcirea grecească, după carea cea sirienească și cea jidovească sânt făcute. Așa Neemiia, cap 1, despre sine grăiaște în fața cea dintâiu: „Eu eram însuși”; așa prorocii de multe ori. Pentru aceea, aceasta istoriei nimic nu strică.

CAP 1

Tovit, în robie fiind, nu s-a departă de la leagea lui Dumnezeu și pre fiul său, Tovie, cel născut din Ana, muiarea sa, îl învață frica Domnului. Și fiind iubit împăratului Enemesar, mergea încătrău vrea și mângăia pre robi, frații săi, ajutându-i cu milostenii. Pre Gavail l-au împrumutat cu zece talanți de argint. Senaherim îl izgonește și îl pradă pentru că îngroapă morții.

1. artea cuvintelor lui Tovit, al lui Toviil, al lui Ananiil, al lui Aduil, al lui Gavail, din sămânța Asiil, din neamul lui Neftalim,

4 Împă. 2. Carele s-au robit în zilele lui Enemesar, 17, 3 împăratului asiriianilor din Tisvis, carea easte 18, 9 de-a dreapta Chidiosului, din Neftalim, în Galileea, deasupra lui Asir.

3. Eu, Tovit, pre calea adevărului și a dreptății am umblat în toate zilele vieții mele și milostenie multă am făcut fraților miei și neamului meu, celor ce era duși cu mine în țara asiriianilor, la Ninevi.

4. Și când eram în țara mea, în pământul lui Israil, tinăr fiind eu, tot neamul lui Neftalim, tătâne-mieu, s-au departat de la casa Ierusalimului, carele s-au ales din toate neamurile lui Israil, ca toate neamu-

rile să jertvească.

5. După ce s-au sfințit besearica lăcașului Celui Preainalt și s-au zidit pentru toate neamurile veacului, și toate neamurile, care împreună s-au departat, și casa lui Neftalim, tătâne-mieu, jertvea lui Vaal* junincei (a). *3 Împă.

6. Iară eu sângur mergeam de multe ori în Ierusalim la praznice, precum easte scris tot norodului lui Israil poruncă veacinică; pârga și zăciuiala rodurilor, și ceale întâiu născute ale turmei mele, și le dam preoților, fiilor lui Aaron, la jertvenicul tuturor rodurilor. 12, 28

7. Zăciuiala cea dintâiu o dam fiilor lui Aaron, celor ce slujea în Ierusalim, iară a doao zeciuială o vindeam, și mergeam și o cheltuiam în Ierusalim în tot anul.

5. (a) Sau junince.

8. Iară a treia o dam celor ce să cuvinea, precum au fost poruncit Devora, muma tătâne-mieu, că sărac am rămas de tatăl meu.

9. Și după ce m-am făcut bărbat, am luat muiare pre Ana, din seminția neamului meu, și am născut dintr-însa pre Tovie.

10. Și când am fost dus în robie la Ninevi, toți frații miei și cei din neamul meu mânca din pâinile păgânilor, iară eu mi-am păzit sufletul meu să nu mănca, că-mi aduceam aminte de Dumnezeu din tot sufletul meu.

11. Și au dat Cel Înalt har și milă înaintea lui Enemesar și i-am fost lui cumpărătoriu.

12. Și mergând în Midiia, am pus la Gavail, fratele lui Gavriia din Raghis (b), al Midei, zece talanți de argint.

13. Și după moartea lui Enemesar, au împărățit Sănahirim, feciorul lui, în locul lui, și nefiind căile lui așezate, mai mult nu m-am putut duce în Midiia.

14. Și în zilele lui Enemesar, milostenii multe făceam fraților miei: pâinile mele le dam celor flămânzi, și hainele mele celor goli, și ori pre carele din neamul meu vedeam mort și lăpădat după zidul Ninevii, îl îngropam.

4 Împă. 15. Și ori pre carele omorea împăratul
19, 35 Senahirim, când au venit fugind din Iudeea,
Sirah pre ascuns luându-i, îi îngropam (că pre mulți
48, 24 au omorât întru mâniia sa). Și au căutat
2 Maca. împăratul trupurile lor și nu le-au aflat.

18 [8], 19 16. Și mergând un ninevitean, au spus
împăratului că eu i-am îngropat pre ei, și
m-am ascuns, și, înțelegând că mă caută să
mă omoară, temându-mă, m-am dat în laturi.

17. Atunci mi-au luat tot ce am avut și nimica nu mi-au rămas mie, afară de Ana, muiarea mea, și Tovii, fiiul meu.

4 Împă. 18. Ci n-au trecut cincizeci și cinci de zile
19, 37 până când l-au omorât pre el doi feciori ai
2 Paral. lui, carii au fugit în munții Ararat; și au
32, 21 împărățit Sarhedon, fiiul lui, în locul lui.

Isaia 19. Și au pus pre Ahiahar, feciorul lui Anail,
37, 38 fratelui meu, mai-mare preste toată deregătorii tătâne-său și preste toată purtarea de grijă. Deci, rugându-să Ahiahar pentru mine, m-am întors la Ninevi.

20. Și era Ahiahar și păharnic, și preste inel, și deregătoriu, și purtătoriu de grijă.

21. Și l-au pus pre el, Esarhidon, al doilea după sine, iară el îmi era nepot de frate.

CAP 2

Tovit, fiind ostenit de îngroparea morților, să orbeaște cu găinaț de pasăre, spre proba răbdării. Și ocărându-l muiarea sa și priiatinii, să năcăjeaște și cu mare răbdare le sufere, ca și Iov.

12. (b) Raghis, precum tâlcuiesc unii, însămnează rupturi a țarinii. 4. (a) Și l-am dus. 10. (b) În une-

1. i după ce m-am întors eu la casa mea, mi s-au dat mie Ana, muiarea mea, și Tovie, fiiul meu; iară la sărbătoarea

Rusaliilor, carea easte sfântă, a șaptea săptămână, făcutu-s-au prânz bun mie și am șezut să mânânc.

2. Și văzind că sânt bucate multe, am zis fiului meu: „Mergi și ado pre carele vei afla din frații noștri lipsit, carele își aduce aminte de Domnul și, iată, eu te aștept”.

3. Iară el, venind, au zis: „Tată, unul din neamul nostru sugrumat zace, lăpădat în târg”.

4. Atunci eu, mai înainte de a gusta, sărind l-am luat pre el (a) la o casă, până când au apus soarele.

5. Și, întorcându-mă, m-am spălat și am mâncat pâinea mea, supărat.

6. Și mi-am adus aminte de prorocia lui Amos, cum au zis:* „Întoarce-să-vor sărbătorile voastre întru plângere și toate veseliile voastre întru tânguire”. Și am plâns, și, după ce au apus soarele, m-am dus și, săpând, l-am îngropat.

*Amos
8, 10
1 Maca.
1, 41

7. Iară vecinii râdea, zicând: „Nu să teame mai mult acesta că să va omorî pentru lucrul acesta, măcar că, o dată cu fuga, abii au scăpat, și acum iară îngroapă pre cei morți”.

8. Și într-acea noapte, fiind ostenit de îngropăciune, m-am culcat pângărit lângă păretele curții, cu fața descoperită.

9. Și nu știam că sânt pasări în păreate. Și, fiindu-mi ochii miei deschiși, s-au găinat paserile fierbinte în ochii miei, și s-au făcut albeațe în ochii miei; și am mers la doftori și nu mi-au folosit.

10. Și m-au hrănit Ahiahar până a merge (b) în Elemaida.

11. Iară muiarea mea, Ana, făcea lucruri muieresti și le da stăpânilor.

12. Și aceia i-au plătit ei și i-au dat și un ied.

13. Și când au venit la mine, au început a striga și i-am zis ei: „De unde e iedul, au de furat easte? Dă-l stăpânilor, că nu easte slobod a mânca de furat”.

14. Iară ea au zis: „Dar mi s-au dat mie afară de plată”. Ci nu o am crezut și am zis să-l dea înapoi stăpânilor. Și m-am mâniat pre ea.

15. Iară ea, răspunzind, mi-au zis mie: „Unde sânt milosteniile tale și dreptățile tale? Iată, să văd toate la tine”.

CAP 3

Rugăciunea lui Tovit cătră Dumnezeu, pentru ocară muierii sale, carea îi pofta moarte, și a Sarei, featei lui Raguil, smerita rugăciune cu post de trei zile pentru probozirea slujnicii. Despre șapte bărbați, pre carii i-au omorât diavolul. Rugăciunile amândurora să ascultă, trimițându-să îngerul Rafail să-i vindece.

le easte: până am mers, iară în altele: până ce au mers.

1. **S**i măhnindu-mă, am plâns și m-am rugat cu durere, zicând:
2. „Drept ești, Doamne, și toate lucrurile Tale, și toate căile Tale

sânt milă și adevăr și judecată adevărată, și drept judeci în veac!

3. Adu-Ți aminte de mine și caută spre mine, să nu mă pedepsești pre mine pentru păcatele mele, și pentru neștiințele mele și ale părinților miei, carii au păcătuit înaintea Ta!

2 Leage 28, 15 4. Că n-am ascultat poruncile Tale și ne-ai dat în jefuire și în robie și în moarte și în pildă de ocară la toți, (a) la carii sântem răsipiți!

5. Și acum, multe sânt judecățile Tale și adevărate, nu face după păcatele mele și ale părinților miei, pentru că n-am făcut poruncile Tale și nu am umblat cu adevăr înaintea Ta.

6. Și acum, precum easte plăcut înaintea Ta fă cu mine! Poruncește să ia duhul meu ca să mă slobozesc și să mă fac pământ, că mai de folos easte mie a muri decât a trăi, că ocări mincinoase am auzit și măhnire multă easte întru mine.

7. Poruncește, dară, să mă slobozesc din nevoia aceasta, în locul cel veacinic, nu întoarce fața Ta de la mine!”

8. Întru aceastași zi s-au întâmplat Sarii, feții lui Raguil, în Ecvatana Midiei, de o au ocărât slujnicile tatălui ei, că au fost măritată după șapte bărbați. Iară Asmodeu, dracul cel rău, i-au omorât pre ei mai înainte de a să împreuna ei cu ea, cum easte la muieri.

9. Că zicea ei: „Au nu pricepi că-ți sugrumi bărbații tăi? Iată, șapte ai avut și nici a unuia dintru ei nu te-ai numit.

10. Ce ne bagi pre noi pentru ei? Deaca au murit, du-te cu ei, să nu vedem din tine fiu sau fată în veac!”

11. Aceastea auzindu-le, ea s-au măhnit foarte, cât era să se sugrume, și au zis: „Pre mine singură mă are tatăl meu; de voiu face aceasta, ocară va fi lui și bătrânețele lui le voiu pogori cu durere în iad”.

12. Și s-au rugat spre fereastră și au zis: „Bine ești cuvântat, Doamne Dumnezeul meu, și bine e cuvântat numele mării Tale cel sfânt și cinstit în veaci! Bine să Te cuvinteaze toate fapțurile Tale în veac!

13. Și acum, Doamne, ochii miei și fața mea cătră Tine am întors, zicând să mă slobozești pre mine de pre pământ, ca să nu mai auz eu ocară.

14. Tu cunoști, Doamne, că curată sânt de tot păcatul bărbătesc și nu am spurcat numele Tău, nici numele tătâne-mieu, în pământul robiei mele.

15. Una născută sânt tatălui meu și nu are el altă pruncă, carele să moștenească

4. (a) La toate neamurile.

după el, nici frate aproape, nici are acela fiu ca să mă păzesc pre mine lui muiare.

16. Iată, mi-au perit șapte, pentru ce e mie a mai trăi? Și de nu să pare Ție a mă omori pre mine, poruncește a căuta spre mine și a mă milui și să nu mai auz ocară”.

17. Și s-au auzit rugăciunea amânduror, înaintea mării marelui Dumnezeu și s-au trimis Rafail să-i vindece pre amândoi: lui Tovit să-i curăță albețele și pre Sara, fata lui Raguil, să o dea muiare lui Tovie, fiului lui Tovit, și să leage pre Asmodeu, dracul cel rău, că lui Tovie s-au dat ca să o aibă pre ea muiare.

18. Într-acea vreme, întorcându-să Tovie, au intrat în casa sa, și Sara, fata lui Raguil, s-au pogorât din cerdacul său.

CAP 4

Tovit, gândind că va muri curând, învață pre fiul său să ție poruncile și să nu înceteaze a face bine, și-i spune de zece talanți de argint, dați lui Raguil în Raghis.

1. **N** zioa aceea, și-au adus aminte Tovit de argintul care l-au pus la Gavail, în Raghisul Midii.

2. Și au zis întru sine: „Eu mi-am cerut moarte. Pentru ce nu chem pre Tovie, fiul meu, ca să-i spui lui mai înainte de ce voiu muri?”

3. Și chemându-l pre el, au zis: „Fiiule, de voiu muri, îngroapă-mă și să aibi grije de mumă-ta.* Cinsteaște-o pre ea în toate zilele vieții tale, și fă ce va plăcea ei, și să nu o măhnești pre ea.

*Ieșire
20, 12
Sirah
7, 28

4. Adu-ți aminte, fiiule, că multă nevoie au avut cu tine în pânțece. Când va muri, îngroapă-o lângă mine, într-o groapă.

5. În toate zilele, fiiule, adu-ți aminte de Domnul Dumnezeul nostru, și cu voia nu păcătui, și nu călca poruncile Lui. Și în toate zilele vieții tale fă dreptate și nu umbla pre căile nedreptății.

6. Că de vei face tu adevărul cu sporiu, vor fi ție căile tale întru faptele tale și tuturor celor ce fac dreptate.

7.* Din ceale ce ai tu, fă milostenie și să nu pismuiască ochiul tău când faci milostenie.

*Pilde
3, 9

8. Să nu-ți întorci fața ta de cătră nici un sărac și de cătră tine nu-și va întoarce Dumnezeu fața Sa.

Sirah
4, 10
14

9. După cât de multă avere ai, fă milostenie: de ai mult, mult dă.

Luca
14, 13

10. De ai puțin, după cât ai de puțin, nu te sfii a face milostenie.

11.* Că comoară bună agonisești ție la zioa cea de lipsă, că milosteniia din moarte izbăveaște și nu-l lasă să între întru întunearec.

*Sira.
35, 11

12.* Că bun dar easte milosteniia tuturor celor ce o fac pre ea, înaintea Celui Preaînalt.

*Sira.
29, 15

13.* Păzește-te pre tine, fiiule, de toată curviia, și mai înainte ia ție muiare din sămânța părinților tăi, și nu lua muiare străină, carea nu easte din neamul tătâne-tău.

*1 Tesa.
4, 3

14. Că fiii prorocilor sântem: Noe, A-

vraam, Isaac, Iacov, aceștia sânt părinții noștri din veac.

15. Adu-ți aminte, fiule, că toți aceștia au luat muieri din frații săi și s-au binecuvântat întru fiii săi, și sămânța lor va moșteni pământul.

16. Și acum, fiule, iubeaște pre frații tăi, și nu te trufi cu inima ta de frații tăi și de fiii și de featele norodului tău. Ia-ți ție dintr-înșii muiare.

17. Că în trufie easte pîiardere și neașezare multă, și întru fală scădere și lipsă mare și necuviința easte muma foametii.

Leviț. 19, 13 2 Leage 24, 14 18. Plata a fieștecărui om, carele ți-au lucrat ție, să nu rămâie preste noapte la tine, ci o dă îndată, și de vei sluji lui Dumnezeu, ți se va răsplăti.

19. Ia-ți aminte, fiule, întru toate lucrurile tale, și fii înțelept întru toată petreacerea ta, și ce urăști tu nimărui să nu faci.

20. Vin cât să te îmbeți să nu beai și să nu meargă cu tine în calea ta beția.

21. Din pâinea ta dă celui flămând și din hainele tale celor goli.

22. Tot ce prisoseaște ție fă milostenie și să nu pismuiască ochiul tău când faci milostenie.

23. Toarnă pâinile tale preste mormântul dreptilor și nu da celor păcătoși.

24. Sfat de la tot înțeleptul ceare și niciodată să nu lapezi sfatul cel de folos.

25. Și în toată vremea binecuvintează pre Domnul Dumnezeuul tău și ceare de la El ca să se îndrepteaze căile tale, și toate cărările tale și sfaturile tale vor spori.

26. Că toate neamurile nu au sfat, ci Înșuși Domnul dă toate bunătățile, și ori pre carele vrea, smereaște precum vrea.

27. Și acum, fiule, ține aminte poruncile meale și să nu să șteargă din inima ta.

28. Iară acum, spui ție că sânt zece talanți de argint care i-am pus la Gavail, fiul lui Gavria, în Raghisul Midiei.

29. Și nu te teame, fiule, pentru că am sărăcit.

Roma. 20, 17 30. Ai tu multe, de te vei teame de Dumnezeu, și te vei depărta de tot păcatul și vei face ce e plăcut înaintea Lui”.

CAP 5

Tovie, cercându-și povățuitoriu până la cetatea Raghis, îi iasă înainte îngerul Rafail necunoscut, căruia Tovit îi încredințază pre fiiul său. Și ducându-să ei, muma-sa plânge pentru depărtarea fiiului său.

1. i răspunzind Tovie, au zis: „Tată, face-voiu toate câte ai poruncit mie.

2. Ci cum voiu putea lua argintul de la el, de vreme ce nu-l știu pre el?”

3. Și i-au dat lui scrisoarea mâinii și i-au zis lui: „Caută-ți om carele să meargă cu tine și să-i plătesc lui până sânt viu,

12. (a) În cea veachie easte: eu sânt din neamul Azariei și Ananiei cel mare și fraților tăi; 24. (b) Argintul

și, ducându-te, ia argintul!”

4. Și s-au dus să caute om și au aflat pre Rafail, carele era înger, și nu știa, și i-au zis lui: „Poți merge cu mine în Raghisul Midiei și știi locurile?”

5. Și i-au zis îngerul: „Eu voiu merge cu tine și la Gavail, fratele nostru am mas”.

6. Și au zis Tovia cătră el: „Așteaptă-mă, să spui tătâne-mieu”. Și i-au zis lui: „Mergi și să nu zăbovești!”

7. Și, mergând, au spus tătâne-său: „Iată, am aflat carele va merge cu mine”. Iară el au zis: „Chiamă-l pre el la mine, ca să cunosc din ce neam easte, și easte om credincios ca să meargă cu tine?”

8. Și l-au chemat pre el și au intrat și s-au închinat unul altuia.

9. Și au zis Tovit lui: „Frate, din ce neam și din ce sămânță ești tu, spune-mi?”

10. Și i-au zis lui: „Neam și seminție cerci tu, au năimit, carele să meargă cu fiiul tău?”

11. Și i-au zis Tovit lui: „Voiu, frate, să știu neamul tău și numele”.

12. Iară el au zis (a): „Eu sânt Azaria, a lui Ananie celui mare, din frații tăi”.

13. Și i-au zis Tovit lui: „Sănătos să vii, frate, și să nu te superi pre mine, pentru că am întrebat să știu neamul tău și sămânța ta!

14. Și tu ești fratele mieu, din neam frumos și bun, că am cunsocut pre Anania și pre Ionatan, fiii lui Sameu celui mare.

15. Că mergeam împreună la Ierusalim a ne închina, aducând ceale întâiu născute, și zeciuialele roadelor, și nu au rătăcit cu rătăcirea fraților noștri.

16. Din rădăcină bună ești, frate. Ci spune-mi, ce plată să-ți dau? O drahmă pre zi și ceale de lipsă ție, ca și fiiului mieu.

17. Și încă voiu mai adaoge ție, pre deasupra simbriei, de vă veți întoarce sănătoși”.

18. Și s-au tocmit așa. Și au zis cătră Tovie: „Gată-te de cale și să călătoriți bine”.

19. Și au gătit fiiul lui ceale de cale.

20. Și i-au zis lui tatăl lui: „Mergi cu omul acesta, iară Dumnezeu, Cel ce lăcuiaște în ceriu, să îndrepteaze calea voastră și îngerul lui Dumnezeu să meargă împreună cu voi”.

21. Și au ieșit amândoi să meargă, și cănele pruncului au mers cu ei.

22. Și au plâns Ana, muma lui, și au zis cătră Tovit: „Pentru ce ai mânat pre fiiul nostru?”

23.* Au nu era el toiagul mâinii noastre, întrând și ieșind înaintea noastră?

24. Argint la argint să nu ajungă (b), ci urâciune fiiului nostru să se facă.

25. Că precum ni s-au dat noao a trăi de la Domnul, aceasta destul noao easte”.

26. Și i-au zis ei Tovit: „Nu avea grije, soro, acesta niciodată să nu sosască la noi, decât să piară fiiul nostru.

*Jos 10, 3

sănătos va veni și ochii tăi vor vedea pre el.

27. Că înger bun va merge împreună cu el și să va îndrepta calea lui și să va întoarce sănătos”. Și au încetat a plânge.

CAP 6

Din îndemnul îngerului, prinzind Tovie peștele și spintecându-l, i-au luat inima și fiiarea și ficatul spre leac. Și din porunca îngerului să abat la Raguil să ceară pre Sara lui Tovie muiare, a căria șapte bărbați îi omorâsă diiavolul, și îl învață îngerul cum trebuie să se facă și să se ție căsătoria.

1. ară ei, mergând pre cale, au sosit seara la râul Tigris și au mas acolo.

2. Și pruncul s-au pogorât să se speale, iară un pește din râu au sărit și au vrut să înghiță pre prunc.

3. Iară îngerul i-au zis lui: „Prinde peștele acesta!” Și au prins pruncul peștele și l-au tras la pământ.

4. Și i-au zis îngerul: „Spintecă peștele și ia inima și ficatul și fiiarea și le pune bine!”

5. Și au făcut pruncul precum i-au zis îngerul, iară peștele, frigându-l, l-au mâncat.

6. Și s-au dus amândoi până ce s-au apropiat de Ectavana.

7. Și au zis pruncul către înger: „Azarie, frate, de ce sânt bune inima și ficatul și fiiarea peștelui?”

8. Și i-au zis lui îngerul: „Inima și ficatul, de va bântui pre cineva drac sau duh rău, dintru acestea trebuie a face fum înaintea omului sau a fâmeii și mai mult nu să va bântui.

9. Iară fiiarea, a unge pre omul carele are albeață în ochi și să va vindeca”.

10. Și, apropiindu-să de Raghi, au zis îngerul către prunc: „Frate, astăzi vom mânea la Raguil, carele-ți easte rudă ție, și are el o fată, una născută, anume Sara.

11. Voiu grăi despre ea, ca să o dea ție muiare.

*Nume. 27, 8
36, 8

12. * Că ție să cuvine moștenirea ei, că tu singur ești din ruda ei, iară fetișoara e frumoasă și înțeleaptă.

13. Deci, acum ascultă-mă și voiu grăi către tatăl ei și, când ne vom întoarce de la Ragon, vom face nunta.

14. Că știi că Raguil nu o va da altui bărbat, după Leagea lui Moisi; sau va fi vinovat morții, că moștenirea ție să cuvine să o iai, decât orice alt om”.

15. Atunci, au zis pruncul către înger: „Azarie, frate, am auzit eu că fetișoara aceasta au fost dată la șapte bărbați și toți în cămară au perit.

16. Și acum, eu, unul, sânt al tatălui meu și mă tem ca nu întrând să moriu, ca și cei mai dinainte. Că un drac o iubeaște pre ea, carele nimărui nu strică, fără numai celor ce întră la ea.

17. Și acum eu mă tem să nu moriu și să pogor vîiața tătâne-mieu și a mumei mea-

CAP 6 ȘI 7

le de supărarea cea pentru mine în groapă și alt fiiu nu au ei, carele să-i îngroape”.

18. Și i-au zis lui îngerul: „Nu-ți aduci aminte de cuvintele care Ț-au poruncit ție tatăl tău, ca să-ți iai muiare din neamul tău?”

19. Și acum, ascultă-mă, frate, că-ți va fi ție muiare și de dracul ei nici o samă nu băga, că în noaptea aceasta să va da ea ție muiare.

20. Și când vei intra în cămară să iai spuze de tămâieturi și pune din inima peștelui și din ficat și fă fum, și va mirosi dracul și va fugi și nu să va mai întoarce în veacul veacului.

21. Și când vei intra la ea, sculați-vă amândoi și strigați către milostivul Dumnezeu și să va milostivi spre voi și vă va mântui.

22. Nu te teame, că din veac s-au gătit ea ție, și tu o vei mântui pre ea și va merge cu tine și socotesc că vei avea dintr-însa fii”.

23. Și după ce au auzit Toviia acestea, o au îndrăgit pre ea, și sufletul lui foarte s-au lipit de ea și au sosit în Ectavana.

CAP 7

Din îndemnul îngerului, Raguil dă pre Sara, fata sa, muiare lui Tovie și, scriind tocmeala legăturii, fac nunta.

1. i au venit la casa lui Raguil și i-au întimpinat pre ei Sara, și s-au închinat lor și ei ei, și i-au băgat pre ei în casă.

2. Și au zis Raguil către Edna, muiarea sa: „Cum samănă tinerelul acesta cu Tovit, nepotul meu!”

3. Și i-au întrebat pre ei Raguil: „De unde sântei, fraților?”

4. Și ei au zis lui: „Din fiii lui Neftalim, cei robiți la Ninevi”.

5. Și au zis el către ei: „Știți pre Tovit, fratele nostru?” Și ei zisără: „Știmu-l”.

6. Și au zis lor: „Sănătos easte?” Iară ei i-au zis lui: „Trăiaște și e sănătos”. Și au zis Toviia: „Tată-mi easte”.

7. Și au sărit Raguil și l-au sărutat pre el și au plâns și l-au binecuvântat pre el. Și i-au zis lui: „Fiiu de om de omenie și bun ești”.

8. Și, auzind că Tovit au pierdut ochii săi, s-au întristat și au plâns. Și Edna, muiarea lui, și Sara, fata lui, au plâns.

9. Și i-au priimit pre ei cu osârdie și au belit un berbeace de oi și au pus înainte bucate multe.

10. Și au zis Toviia către Rafail: „Azarie, frate, grăiaște de ceale ce ziceai pre cale și să se săvârșească lucrul”. Și au spus cuvântul lui lui Raguil.

11. Și au zis Raguil către Toviia: „Mâncă și bea și fii veasel, că ție să cuvine să iai pre fata mea.

12. Însă voiu spune ție adevărul: Dat-am pre fata mea la șapte bărbați și în noaptea în carea au intrat ei la ea au murit. Ci ție-ți

firea și fii veasel”.

13. Și au zis Toviiia: „Nu voiu gusta nimica aici până când nu o veți aduce și o veți pune înaintea mea”.

Nume. 14. Și au zis Raguil: „Ia-o pre ea de-acum
36, 6 după lege, că tu ești ei frate și ea-ți easte ție. Iară milostivul Dumnezeu să vă dea voao ceale mai bune”.

15. Și au chemat pre Sara, fata sa (a), și, luându-o de mână, o au dat pre ea muiare lui Toviiia și au zis: „Iată, după Leagea lui Moisi, ia-o pre ea și o du la tatăl tău”. Și i-au binecuvântat pre ei.

16. Și au chemat pre Edna, muiarea sa, și, luând hârtie, au scris legătura și o au pecetluit; și au început a mânca.

17. Și au chemat Raguil pre Edna, muiarea sa, și au zis ei: „Soro, gătește ceaealaltă cămară și o bagă pre ea acolo”.

18. Și au făcut precum i-au zis și, băgându-o pre ea acolo, au plâns (b), așijderea și fata, împreună au plâns.

19. Și au zis cătră ea: „Cutează, fiică, Domnul ceriului și al pământului te va îmbucura pre tine, pentru întristarea ta aceasta. Cutează, fiică!”

CAP 8

Tovie cu Sara, întrând în cămara cea de mire și aducându-și aminte de cuvintele lui Rafail, au pus pre cărbuni o parte de inimă și de ficat de peaste. Și, depărtându-să dracul, l-au legat îngerul în părțile Eghiptului. Iară Tovie cu Sara, rugându-să lui Dumnezeu, petrec noaptea în pace. Și Raguil, astupând groapa, dimineța, carea o făcuse și făcând ospăț și veselie, și dându-le jumătate din averile sale, după moartea sa și ceaealaltă li-o lasă.

1. ară după ce au săvârșit cina, au băgat pre Toviiia la ea.

2. Și, întrând el, și-au adus aminte de cuvintele lui Rafail, și au luat spuză de tămâieturi și au pus deasupra inima peștelui și ficatul, și au făcut fum. Și mirosind dracul mirosul, au fugit la ceale mai din sus ale Eghiptului și l-au legat pre el îngerul.

3. Iară după ce s-au închis amândoi, s-au sculat Toviiia din pat și au zis: „Scoală, soro, și să ne rugăm, ca să se milostivească spre noi Domnul”.

4. Și au început Toviiia a zice: „Bine ești cuvântat, Dumnezeul părinților noștri, și bine e cuvântat numele Tău cel sfânt și mărit în veaci!

5. Bine să Te cuvinteaze ceriurile și toate lucrurile Tale!

*Face. 6. * Tu ai făcut pre Adam și i-ai dat lui ajutoriu
2, 7 pre Eva întărire, pre muiarea lui, dintru aceștia s-au făcut sămânță oamenilor.

7. Tu ai zis: «Nu easte bine să fie omul singur, să facem lui ajutoriu aseamenea lui».

8. Și acum, Doamne, nu pentru curvie iau eu

15. (a) În cea veachie easte: și ea veni la tatăl său.

pre sora mea aceasta, ci întru adevăr.

9. Poruncește, milostivindu-Te spre mine, ca să îmbătrânesc împreună cu ea”.

10. Și ea au zis cu el: „Amin!” Și au dormit amândoi în noaptea aceea.

11. Și, sculându-să, Raguil s-au dus de au săpat groapă, zicând: „Au nu și acesta va muri?”

12. Și venind Raguil la casa sa, au zis Ednii, muierei sale: „Trimite o slujnică să vază: oare trăiaște, iară de nu, să-l îngrop pre el și nimenea să nu știe”.

13. Și au intrat slujnica și, deschizind ușa, i-au aflat pre amândoi dormind.

14. Și ieșind, au spus lor că trăiaște. Și bine au cuvântat Raguil pre Dumnezeu, zicând:

15. „Bine ești cuvântat, Dumnezeule, cu toată binecuvântarea curată și sfântă!

16. Și bine să Te cuvinteaze pre Tine sfinții Tăi și toate făpturile Tale și toți îngerii Tăi și cei aleși a Tăi, bine să Te cuvinteaze pre Tine întru toți veacii!

17. Bine ești cuvântat, pentru că m-ai veselit pre mine, și nu s-au făcut mie precum gândeam, ci după mila Ta cea multă ai făcut cu noi!

18. Bine ești cuvântat, că ai miluit pre amândoi, unii născuți!

19. Fă cu ei, Doamne, milă, săvârșeaște viața lor cu sănătate cu veselie și cu milă!”

20. Și au poruncit slugilor să astupe groapa. Și le-au făcut lor nuntă în patrușprăzece zile.

21. Și au zis Raguil, mai înainte de a să săvârși zilele nuntei, cu jurământ, ca să nu iasă el, până ce să vor plini patrușprăzece zile de nuntă.

22. Și atunci, luând jumătate dintru avearea lui, să meargă sănătos la tatăl său: „Și cealelalte, când voiu muri eu și muiarea mea”.

CAP 9

Tovie, rugând pre Azarie, îl trimite la Gavail, care, ducându-să, aduce banii și pre Gavail la nunta lui Tovie. Și, viind, Gavail binecuvântă pre Tovie și pre Sara.

1. i au chemat Tovia pre Rafail și i-au zis lui: „Azarie, frate, ia cu tine o slugă și doao cămile și mergi în Raghisul Midiei, la Gavail, și-mi ado mie argintul, și pre el îl ado la nunta, că m-au jurat Raguil să nu ies eu.

2. Și tatăl meu numără zilele, și de voiu zăbăvi mult, va dori foarte”.

3. Și au mers Rafail și au mas la Gavail și i-au dat lui scrisoarea. Iară Gavail au scos pungile pecetluite și le-au dat lui.

4. Și au mânecat împreună și au venit la nunta. Și bine au cuvântat pre Tovia și pre muiarea lui.

18. (b) În cea veachie easte: și au priimit lacrimile feții ei.

CAP 10

Părinții lui Tovie să îngrija pentru întârzierea lui; iară el, dobândind slobozenie de la Raguil și luându-și zeastrea și mireasa, și de la Raguil binecuvântare și învățătură cum să se poarte Sara și să cinstească pre părinții săi, porceade.

1. **T**ară Tovit, tatăl lui, număra toate zilele.

2. **Și** după ce s-au plinit zilele călătoriei și nu au venit, au zis Tovit: „Să nu cumva să se fie rușinat? Au să nu fie cumva murit Gavail și nimenea nu easte, carele să-i dea lui argintul?” Și s-au întristat foarte.

3. **Și** i-au zis lui muiarea: „Perit-au pruncul, de vream ce zăboveaște!”* Și au început a-l plânge pre el și au zis: „Vai, rău îmi pare, fiule, că te-am lăsat, lumina ochilor miei!”

4. **Iară** Tovit i-au zis ei: „Taci, nu te supăra, că sănătos easte!” Și ea au zis lui „Taci, nu mă înșela! Perit-au pruncul meu!”

5. **Și** mergea în toate zilele afară la drumul pre care s-au fost dus. Și zioa pâine nu mânca și nopțile toate nu înceta a plânge pre Tovia, fiul său, până ce s-au sfârșit ceale patrusprăzece zile de nuntă, care s-au jurat Raguil să le petreacă el acolo.

6. **Și** au zis Tovia lui Raguil: „Slobozi-mă, că tatăl meu și mumă-mea mai mult nu nădăjduiesc că mă vor mai vedea”.

7. **Și** i-au zis lui socrul său: „Rămâi la mine și eu voiu trimitte la tatăl tău și îl voiu înștiința de rândul tău”.

8. **Iară** Tovia au zis: „Ba, ci mă slobozi la tatăl meu!”

9. **Și** sculându-să Raguil, i-au dat lui pre Sara, muiarea lui, și jumătate din avuții, oameni și dobitoace și argint, și binecuvântându-i pre ei, i-au slobozit, zicând:

10. „Dumnezeul ceriului să vă ferească pre voi, fiilor, mai înainte de ce voiu muri eu”.

11. **Iară** featei i-au zis: „Cinsteaște pre socrii tăi, că ei sânt acum părinții tăi! Să auz de tine veaste bună!” Și o au sărutat pre ea.

12. **Și** Edna au zis cătră Tovia: „Frate iubite, Domnul ceriului să te așeze și să-mi dea mie să văz pre fiii tăi din Sara, fata mea, ca să mă veselesc înaintea Domnului.

13. **Și**, iată, puiu la tine, ca pre un odor, pre fiica mea; și să nu o mănnești pre ea”.

14. **După** aceastea, s-au dus, și Tovie, binecuvântând pre Domnul, că au îndreptat calea sa, și bine au cuvântat pre Raguil și pre Edna, muiarea lui.

15. **Și** au mers până ce s-au apropiat ei de Ninevi.

CAP 11

Lăsând pre cale pre Sara, Tovie cu Rafail s-au dus înainte, și cuprinzindu-i părinții cu mare bucurie, au uns ochii tătâne-său cu fiarea cea de peaște. Și căzindu-i albeațele, și mulțămind Tovit lui Dumnezeu, după venirea Sarei, în șapte zile au făcut veselie.

CAP 10 ȘI 11

1. **I**i au zis Rafail cătră Tovia: „Știi, frate, cum ai lăsat pre tatăl tău?”

2. **Să** meargem noi mai înainte decât muiarea ta și să gătim casa. Ia, dară, îndemână fiiarea peaștelui”.

3. **Și** porceasără și veni împreună și cănele după ei. Iară Ana șede în drum căutând să vază venind pruncul pre cale.

4. **Și** l-au zărit pre el viind și zisă tatălui lui: „Iată, fiul tău vine, și omul cel ce au mers împreună cu el”.

5. **Și** au zis Rafail: „Știu eu, Tovia, că va deschide tatăl tău ochii săi. Tu, dară, unge cu fiiarea ochii lui și mușcându-l să va freca și va lăpăda albeațele și te va vedea pre tine”.

6. **Iară** Ana, alergând, au căzut preste grumazul fiului său și i-au zis lui: „Văzutu-te-am, fiule! De acum voiu muri!” Și au plâns amândoi.

7. **Iară** Tovit ieșea la ușe, ci să împiedeca; iară fiul lui au alergat la el și au apucat pre tatăl său și au frecat cu fiiarea ochii tătâne-său, zicând: „Cutează, tată!”

8. **Și** deaca l-au usturat, au frecat ochii săi și au ras de pre găocile ochilor lui albeațele. Și văzind pre fiul său, au căzut pre grumazul lui și au plâns,

9. **Și** au zis: „Bine ești cuvântat, Dumnezeule, și bine e cuvântat numele Tău în veaci, și binecuvântați sânt toți sfinții Tăi ingeri, că m-ai bătut și m-ai miluit, că, iată, văz pre fiul meu, Toviia”.

10. **Și** au intrat fiul lui, bucurându-să, și au spus tătâne-său lucrurile ceale mari care s-au făcut în Midiia.

11. **Și** au ieșit Tovit întru întimpinarea noru-sa, bucurându-să și binecuvântând pre Dumnezeu, la poarta Ninevii. Și să mira cei ce-l vedea pre el mergând, că au văzut. Și Tovit mărturisea înaintea lor că l-au miluit pre el Dumnezeu.

12. **Și** deaca s-au apropiat Tovit de Sara, noru-sa, o au binecuvântat pre ea, zicând: „Bine ai venit, fiică, bine e cuvântat Dumnezeu, Cel ce te-au adus la noi! Și tatăl tău și mumă-ta!”

13. **Și** s-au făcut bucurie tuturor fraților lui, celor din Ninevi.

14. **Că** au venit Ahiahar și Nasvas, vărul lui. Și au ținut nunta lui Tovia cu veselie șapte zile.

CAP 12

Tovit, auzind facerile de bine care le făcuse lor Rafail, să sfătuiască cu fiul său să-i dea jumătate din toate câte au adus. Iară el, netăinuindu-să de cătră dânșii a fi ingerul Domnului și alte taine descoperindu-le, să rădică la ceriu, carea văzind ei cad la pământ și pre Domnul binecuvintează.

1. **I**i au chemat Tovit pre Toviia, feciorul său, și i-au zis lui: „Vezi, fiule, de plătește simbriia omului celui ce au mers cu tine! Și a adoage lui trebuie”.

2. Și Toviiia au zis: „Tată, nu-mi pare rău de voi da lui jumătate din ceale ce am adus, că pre mine m-au adus ție sănătos și pre muiarea mea o au tămăduit; și argintul meu l-au adus, și pre tine, așijderea, te-au vindecat”.

3. Și au zis bătrânul: „Cu dreptul să cade lui!” Și au chemat pre înger și i-au zis lui: „Ia jumătate din toate câte ați adus și mergi sănătos!”

4. Atunci, îngerul, chemând pre amândoi într-ascuns, le-au zis lor: „Bindecuântați pre Dumnezeu și vă mărturisiți Lui și dați mărire Lui și vă mărturisiți Lui înaintea tuturor celor vii, pentru ceale ce au făcut cu voi.

5. Bine e a bindecuânta pre Dumnezeu și a preainălța numele Lui. Cuvintele lucrurilor lui Dumnezeu cu cinste arătându-le! Și nu vă leneviți a vă mărturisi Lui.

6. Taina împăratului bine easte a o ascunde, iară lucrurile lui Dumnezeu a le descoperi mărire easte.

7. Faceți bine și răul nu va afla pre voi!

8. Bună e rugăciunea cu post și cu milostenie și cu dreptate; mai bine easte puțin cu dreptate, decât mult cu strâmbătate.

9. Mai bine e a face milostenie, decât a strânge aur, că milosteniia din moarte izbăvește, și aceasta curăță tot păcatul.

10. Cei ce fac milostenie și dreptate umplea-să-vor de viață. Iară cei ce păcătuiesc vrăjmași sânt vieții sale.

11. Nu voi ascunde de cătră voi nici un cuvânt,

12. Că am zis că taina împăratului bine easte a o ascunde, iară lucrurile lui Dumnezeu a le descoperi mărire easte.

13. Deci, când te rugai tu și noru-ta, Sara, eu am adus pomenirea rugăciunii voastre înaintea Celui Sfânt și când îngropai pre cei morți, așijderea, eram de față cu tine.

14. Și când nu te-ai lenevit a te scula și a lăsa prânzul tău, ca să mergi să îngropi pre cel mort, nu era necunoscută mie fapta ta cea bună, ci împreună cu tine eram.

15. Și acum, m-au trimis pre mine Dumnezeu, să te vindec pre tine și pre noru-ta, Sara.

16. Eu sânt Rafail, unul din cei șapte îngeri sfinți, carii aduc rugăciunile sfinților, și ies înaintea mării Celui Sfânt”.

17. Și s-au turburat amândoi și au căzut pre fețele sale, că să înfricoșeasă.

18. Și le-au zis lor: „Nu vă teameți! Că pace va fi voao! Iară pre Dumnezeu bindecuântați, că nu cu darul meu, ci cu voia Dumnezeului nostru am venit, pentru aceea bine-L cuvântați pre El în veaci.

19. În toate zilele mă arătam voao și nu am mâncat, nici am beut, ci numai vedea vedeți voi. Iară acum, mărturisiți-vă lui Dumnezeu, că mă suiu la Cel ce m-au fost trimis și scrieți în carte toate câte s-au făcut”.

20. Și s-au sculat și mai mult nu l-au văzut. Și mărturisea lucrurile ceale mari și minunate ale lui Dumnezeu, cum s-au arătat

lor îngerul Domnului.

CAP 13

Tovit, bindecuântând și mulțămind lui Dumnezeu, îndeamnă pre toți spre lauda lui Dumnezeu și, înaintevestește viitoarea și marea fericire a Ierusalimului.

1. i Tovit au scris rugăciune de bucurie și au zis:

2. „Bine e cuvântat Dumnezeu cel viu în veaci și împărăția Lui,* că El bate și miluiaște, pogoară în iad și rădică, și nu easte cine să scape de mâna Lui!

3. Mărturisiți-vă Lui, fiii lui Israil, înaintea neamurilor, că El ne-au răsipit pre noi întru eale. Acolo arătați mărirea Lui și-L înălțați pre El înaintea a tot cel viu.

4. Că Acesta e Domnul nostru și Dumnezeu, El e Tatăl nostru întru toți veacii; ne va bate pre noi pentru nedreptățile noastre și iarăși ne va milui și ne va aduna dintru toate neamurile, întru care veți fi răsipiți.

5. De vă veți întoarce cătră El cu toată inima voastră și cu tot sufletul vostru, ca să faceți înaintea Lui adevărul, atunci să va întoarce cătră voi și nu-Și va ascunde fața Sa de cătră voi. Ci veți vedea ceale ce va face cu voi.

6. Drept aceea, mărturisiți-vă Lui cu toată gura voastră și bindecuântați pre Domnul dreptății și înălțați pre Împăratul veacilor.

7. Eu în pământul robiei mele mă mărturisesc Lui și arăt putearea și mărirea Lui la neamul păcătos.

8. Întoarceți-vă, păcătoșilor, și faceți dreptate înaintea Lui! Cine știe, dară, de vă va priimi și va milui pre voi?

9. Pre Dumnezeul meu înalț, și sufletul meu pre Împăratul ceriului! Și să va bucura de mărirea Lui. Zică toți și să se mărturisească Lui cu dreptate.

10. Ierusalime, cetate sfântă, bate-te-va pre tine pentru faptele fiilor tăi și iarăși va milui pre fiii celor drepti.

11. Mărturisește-te Domnului, că e bun, și bindecuvințează pre Împăratul veacilor, ca cortul Lui iarăși să se zidească întru tine cu veselie, și să veselească întru tine pre robii tăi, și să iubească pre cei ticăloși întru tine, întru toate neamurile veacului.

12.* Neamuri multe de departe vor veni la numele Domnului Dumnezeu, având în mâini daruri, aducând daruri Împăratului ceriului. Neamurile neamurilor Te vor lauda pre Tine și vor da bucurie.

13. Blăstămați toți cei ce Te urăsc pre Tine! Bindecuântați să fie toți cei ce Te iubesc pre Tine în veac!

14. Bucură-Te și Te veselește, pentru că fiii dreptilor să vor aduna și vor bindecuânta pre Domnul dreptilor.

15. O, fericți cei ce Te iubesc pre Tine, bucura-să-vor de pacea Ta, și fericți câți s-au întristat pentru toate bătăile Tale, că

*2 Leage

32, 39

1 Împăr.

2, 6

Întelep.

16, 13

*Isaia

16, 5

de Tine să vor bucura, văzind toată mărirea Ta, și să vor veseli în veac.

16. Sufletul meu bine să cuvinteaze pre Dumnezeu, Împăratul cel mare,* că să va zidi Ierusalimul cu safir și cu smaragd și cu piatră scumpă!

17. Zidurile tale și turnurile și băștile cu aur curat și ulițele Ierusalimului cu viril și cu antrax și cu piatră de la Sufir mărunț să vor aștearne.

18. Și vor zice toate ulițele Lui: «Aliluiia!» Și vor lăuda, zicând: «Bine e cuvântat Dumnezeu, Cel ce au mărit întru toți veacii!»

CAP 14

Tovit, plinindu-și anii vieții sale șesezeci și doi și apropiindu-să de moarte, pre fiul său și pre nepoți îi îndeamnă spre cinstea lui Dumnezeu. Și, deacă-și vor îngropa părinții săi, să se ducă din Ninevi, că să va răsipi și Ierusalimul să va înnoi. Care păzind, fiul său după aceea să duce la socrii săi și, plinind acolo ani noozeci și noao, moare.

1. i au încetat a să mărturisi Tovit; și era de cincizeci și opt de ani când au orbit, iară după opt ani au văzut.

2. Și făcea milostenie și au adaos a să teame de Domnul Dumnezeu și a să mărturisi Lui.

3. Și au îmbătrânit foarte și au chemat pre fiul său, și pre cei șese fii ai fiului său,

4. Și i-au zis lui: „Fiiule, ia pre fiii tăi (iată, eu am îmbătrânit și aproape este ieșirea mea dintru această viață) și mergi în Midiia, fiiule, că crez eu că toate câte au grăit Iona, prorocul, de Ninevi, sânt adevărate (a), că-i va veni ei surpare; iară în Midiia mai multă pace va fi până la o vreme.

Esdra 3, 8 5. Și frații noștri, cei ce sânt în pământ, să vor răsipi dintr-acel prea bun pământ, și Ierusalimul să va pustii, și Casa lui Dumnezeu într-însul să va arde de tot și pustie va fi până la o vreme.

6. Și iarăși va milui pre ei Dumnezeu, și-i va întoarce la pământul acela; și vor zidi casa, nu ca cea dintâiu, până ce să vor plini vremile veacului.

7. Și, după aceasta, să vor întoarce din robii și vor zidi Ierusalimul cu cinste și

4. (a) În cea veachie nu să află: sânt adevărate.

Casa lui Dumnezeu să va zidi într-însul, întru toate neamurile veacului (b) cu zidire mărită, precum au grăit despre aceasta prorocii.

8. Și toate neamurile să vor întoarce cu adevărat, ca să se teamă de Domnul Dumnezeu, și vor îngropa idolii săi și vor binecuvânta toate neamurile pre Domnul.

9. Și norodul Lui să va mărturisi lui Dumnezeu și va înălța Domnul pre norodul Său.

10. Și să vor bucura toți cei ce iubesc pre Domnul Dumnezeu, carii cu adevărat și cu dreptate fac milă fraților noștri.

11. Și acum, fiiule, du-te de la Ninevi, că cu adevărat vor fi ceale ce au grăit prorocul Iona. Iară tu ține legea și poruncile; și fii iubitoriu de milă și drept, ca să fie bine ție. Și mă îngroapă pre mine cu cinste, și pre mumă-ta cu mine, și mai mult nu rămâneți în Ninevi.

12. Fiiule, vezi ce au făcut Aman lui Ahiahar, celui ce l-au hrănit pre el. În ce chip din lumină l-au dus pre el la întunearec și câte au răsplătit lui. Și Ahiahar s-au mântuit, iară aceluia s-au răsplătit răsplătirea, și el s-au pogorât întru întunearec.

13. Manase au făcut milostenie și s-au mântuit din lațul morții, carele l-au fost întins lui, iară Aman au căzut în laț și au perit.

14. Și acum, fiiule, vezi ce face milostenia și cum mântuiaște dreptatea”.

15. Și acestea zicând el, s-au sfârșit sufletul lui pre pat. Și era de o sută cincizeci și opt de ani.

16. Și l-au îngropat pre el cu cinste. Și după ce au murit Ana, mumă-sa, o au îngropat pre ea cu tatăl său.

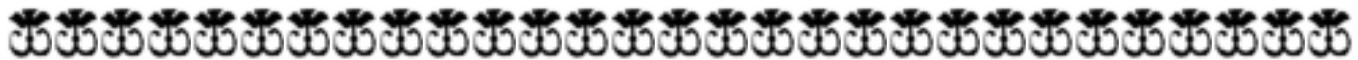
17. Iară Toviiia, cu muiarea sa și cu fiii săi, s-au dus în Ectavana, la Raguil, socrul său, și au îmbătrânit cu cinste.

18. Și au îngropat pre socrii săi cu cinste și au moștenit avearea lor și a lui Tovit, tatălui său.

19. Și au murit când era de o sută doozeci și șapte de ani, în Ectavana Midiei.

20. Și mai înainte de a muri el, au auzit piarderea Ninevii, pre carea o au robit Navohodonosor și Asir, și s-au bucurat mai înainte de moarte de Ninevi.

7. (b) Până în veac.

CARTEA IUDITEI

Cuvânt înainte

ai de obște judecată easte, și mai adevărată, cum că această istorie a Iuditei s-au întâmplat pre vremea împăratului Manase, nu după sfârșitul robiei, precum să veade din cap 4, stih 2. Iară în ce an a împăratului Manase s-au întâmplat acestea nu să știe. Place unora cum că Manase, până la anul doozeci și unul al împărăției sale, fără de lege